

פרוטוקול מס' 359

מישיבת ועדת הכלכלה
יום שני, י"ח בכסלו תשנ"ט, 7.12.98, שעה 11:45

נכח:

חברי הוועדה: א' רובינשטיין - היו"ר

י' זקנין
ש' שמחון

מוזמנים:

ד' קריצ'מן - מנכ"ל משרד החקלאות
ד' הראל - סמנכ"ל משרד החקלאות
ג' כהן - עוזר מנכ"ל משרד החקלאות
א' צוק - עוזר משנה למנכ"ל משרד החקלאות
א' ברקן - אגף תקציבים, משרד האוצר
ג' חקק - משרד האוצר
א' גור - משרד התעשייה והמסחר
י' טובלי - מנכ"ל המועצה לענף הלול
ע' צדוק - מזכ"ל איגוד משקי הפועל מזרחי
א' גצלר - מזכ"ל האיחוד החקלאי
ש' רייזמן - מנכ"ל התאחדות האיכרים
י' גלשטיין - רכז חקלאי, מרום הגליל
ר' שלום - ראש מועצה אזורית מבואות חרמון

היועצת המשפטית: א' בנדלר

מנהלת הוועדה: ל' זרון

קצרנית: ט' רם

סדר היזום:

הצעת חוק הגליל (תיקון - קביעת בסיס לחישוב סובסידיה), התשנ"ח-
1998 - של חברי הכנסת יצחק זקנין ושלום שמחון (2175/9).

הצעת חוק הגליל (תיקון - קביעת בסיס לחישוב סובסידיה),
התשנ"ח-1998, של חברי הכנסת יצחק וקנין ושלוש שמחון (פ/2175)

היו"ר אי רובינשטיין:

אני פותח את הישיבה בענין הצעת חוק הגליל (תיקון - קביעת בסיס לחישוב סובסידיה), של חברי כנסת שמחון ווקנין.

אני מבקש מחבר הכנסת שמחון להציג את הצעת החוק, לאחר מכן חבר כנסת וקנין, ונשמע גם את נציגי משרד החקלאות.

ש' שמחון:

לפני מספר שנים התקבל בכנסת חוק הגליל. כאשר התקבל החוק, הוא קבע שני דברים: אחד, את גודל המכסה שיקבלו המגדלים בגליל, שעמדה על חצי מיליון ביצים, ושנית, את גובה הסובסידיה שהם יקבלו. גובה הסובסידיה שנקבע בחוק המקורי דיבר על המספר הגבוה בהצמדה למדד. מאחר שזה היה צמוד למדד, הסובסידיה הלכה ותפחה, ואז יושב-ראש ועדת הכספים של הכנסת בזמנו, גדליה גל, קרא למגדלים בגליל והגיע איתם להסכמה שהסובסידיה תפחת ותהיה צמודה למחיר המטרה באחוזים יורדים.

היו"ר אי רובינשטיין:

כמה אחוזים בשנה?

ש' שמחון:

עכשיו זה עומד על 17% בביצים ו-13% בפטם. המגדלים בגליל, מתוך הבנה למצוקות שהיו אז, הבינו את הענין ונעתרו להסכם עם הממשלה, וזה בעצם קבע שזה יהיה 17% ממחיר המטרה. זה התחיל ב-21% וזה ירד ל-17%, זאת אומרת שלסובסידיה היה שווי כספי.

לאחר שהמגדלים הסכימו מה שהם הסכימו אז, בעצם היה שינוי בתחשיב מחיר המטרה שהחל בשנה זו. מה שחבר הכנסת וקנין ואני באים לטעון כאן, שמאחר שכבר נעשה הסכם אחד עם המגדלים, שלקח בחשבון הכנסה מסויימת, לא יכול להיות שמישהו ישנה פתאום את מחיר המטרה, כשבעצם המטרה שלו היא להפחית את גובה הסובסידיה שהמגדלים יקבלו, את גובה ההכנסות שהם יקבלו.

בשנה הקודמת היה זיכוח גדול מאד על הענין הזה עם משרד החקלאות, ובשלב כזה או אחר נאמר לנו על ידי מנכ"ל משרד החקלאות שאם נביא את הכסף לתקציב, גובה הסובסידיה יישאר אותו דבר.

היו"ר אי רובינשטיין:

לא הבנתי.

ש' שמחון:

אם נחזיר את ההפרש לתקציב המדינה, כשמדובר על 15 מיליון שקל, הסובסידיה תישאר כזה. סיעת ש"ס בכנסת הצליחה להעביר בוועדת הכספים החזר של 15 מיליון שקל לתקציב המדינה, והכסף הזה נכנס לתקציב כך שהוא עמד על 73 מיליון שקל, ובכל זאת, כאשר החלה השנה התקציבית הנוכחית, משרד החקלאות שינה את התחשיבים, כך שבסופו של דבר זה יחזור חזרה למה שהוא תכנן מלכתחילה, למרות שהיתה בענין הזה תוספת תקציבית.

מה שאנחנו באים לטעון הוא, שההסכם שנעשה עם המגדלים דיבר על גובה הכנסה מסוים, ולא דיבר רק על חישוב מחיר המטרה. אנחנו מבקשים שמחיר הסובסידיה שאמורה להיות משולמת למגדלים תשולם כפי שהיא תזכונה בהסכם שהיה עם גדליה גל, ולא יהיו כאן שינויים תחשיביים כאלה או אחרים שבסופו של דבר פוגעים בהכנסת המגדלים בגליל.

אני לא רוצה להתווכח עם סוג התחשיב שנעשה על ידי משרד החקלאות. גם אם הוא לגיטימי, לא לגיטימי לפתוח הסכם שנעשה עם המגדלים, שיכול היה בעצם להיות צמוד למדד ויכול היה להיות היוזם בגובה כזה שאף אחד לא יכול היה לעמוד בו.

המגדלים עשו מבחינתם את מה שהיה צריך לעשות, הם גילו אחריות, הם הבינו את העניין ואי אפשר בעניינים מינהליים שקשורים למחיר המטרה, לצמצם את ההכנסה שלהם.

בהצעת החוק הזו לקחנו בחשבון שנעשה מאמץ להעביר אותה בקריאה שניה ושלישית כבר בשנה התקציבית הנוכחית, ולכן אנחנו מדברים על כך שהתחשיב יהיה לא פחות ממה שהיה בשנה קודמת. לכן נדרשתי לעשות היוזם שינוי, שגובה הסובסידיה יתייחס למה שהיה בשנת 1997.

היוז"ר אי' רובינשטיין:

יש משך זמן לחוזה? ההסכם הזה הוא הסכם בכתב או הסכם בעל-פה? ההסכם בחוק, מה שעשה גדליה גל בזמנו.

ש' שמחון:

מה שעשה גדליה גל - עד שנת 1998 זה עובר ל-17%, ובעצם החוק היה אמור להסתיים בסוף השנה הזאת. במסגרת חוק ההסדרים של השנה הקודמת, אושרה הארכה עד שנת 2002.

היוז"ר אי' רובינשטיין:

כלומר הטענה שלכם שיש בעצם הסכם עד 2002 ושהמדיניות של הפחתת המחיר היא בעצם הפרת הסכם.

י' וקנין:

אני רוצה להדגיש משהו שהוא מעניין מאד בהתנהגות של משרד החקלאות. משרד החקלאות קיצץ 5 מיליון שקל, ואני אמרתי: לא יכול להיות שאתם תקצו מ-73 מיליון ל-58 מיליון. הגשתי הסתייגות בזועדת כספים, והיא אושרה גם בזועדת הכספים בתקציב המדינה, וגם במליאת הכנסת.

מעניין מאד שהקיצוץ, על פי התחשיב החדש של משרד החקלאות, הוא בדיוק 5 מיליון שקל. זה כל כך מעניין איך הגעתם לתחשיב הזה.

היוז"ר אי' רובינשטיין:

זה ברור, לא?

י' וקנין:

כדי להגיע למה שהם רצו מלכתחילה, ואני חושב שהפעולה הזו היא ביזיון כפול.

קודם כל, הכנסת קיבלה החלטה, מליאת הכנסת קיבלה החלטה, לא איזו ועדה שאולי היה בה שיקול שלי, אולי שיקול של חברי תנועת ש"ס. לא. גם בוועדת הכספים, ברוב חבריה, ההצבעה היתה פה אחד - גם של האופוזיציה והקואליציה וגם במליאת הכנסת בחוק ההסדרים, כולם מצאו לנכון שיש להעביר את ההחלטה הזו, וזה עבר בתקציב המדינה.

בא משרד החקלאות וקיצץ בדיוק את 15 המיליון האלה, כשהוא משנה את התחשיב. דבר זה מגלה שהמגמה היא מגמה לפגוע, ואני חושב שאנחנו לא ניתן לדבר כזה לקרות.

היז"ר אי' דובינושטיין:

חבר הכנסת וקנין, גם אני אומר: לא מעניין אותי איך מגיעים לזה, אם זה בסעיף סובסידיה או בסעיף מחיר מטרה. התוצאה היא הפחתה בהכנסה של חקלאים בגליל במצב שאומרים שזה לא מוצדק. אותו הטכניקה איך זה נעשה מעניינת פחות. הרי הצד הכלכלי, הכספי, הוא המעניין.

אדוני המונכ"ל.

ד' קריצ'מן:

אני רוצה להגיד שאם היינו עושים משהו שהוא בניגוד לחוק, או לא מקיימים איזשהו חוק של הכנסת, לא היה צריך את תיקון החוק שעכשיו אנחנו דנים בו.

היז"ר אי' דובינושטיין:

מדברים על הצד המוסרי, לא על הצד המשפטי.

ד' קריצ'מן:

על הצד המוסרי הייתי אומר כמה דברים. ראשית, אני לא יכול שלא להביע את דעתי על חוק הגליל, שהוא לדעתי חוק גרוע ביותר. הוא גרוע ביותר לא מבחינה זו שנותנים כסף לתושבי הגליל, אלא שחוק הגליל קבע אפליה מאד ברורה ובעצם קבע שהמדינה רוצה לסייע לאלה שיושבים לאורך קו הגבול ולתת להם כסף, אבל היא אמרה שהיא נותנת את זה רק למי שיש לו תרנגולת, ומי שאין לו תרנגולת, לא מקבל.

זאת אומרת, שהסובסידיה הזאת שסדר הגודל שלה הוא בערך 20 אלף שקל או 25 אלף שקל למשפחה, ניתנת רק לבעלי לולים. יכול להיות במושב שתולה מושבניק שאין לו לול, הוא לא מקבל את המתנה הזאת ממדינת ישראל, ויכול להיות מושבניק באבן-מנחם שאין לו לול והוא לא מקבל את המתנה הזו מעם ישראל, ומושבניק אחר באבן-מנחם כן מקבל את זה, וזה כבר נמשך שלוש או ארבע שנים.

י' וקנין:

יותר. משנת 1970.

ד' קריצ'מן:

עשר שנים. המשמעות היא שמתיישב שגר בשתולה, קיבל במשך עשר שנים תמיכה מהמדינה בגין ישיבתו ליד הגבול - 200 אלף שקל במשך התקופה הזאת, ויש מתיישב שלא קיבל.

היז"ר אי' רובינושטיין:

אבל זה חוק הגליל. זו עובדה.

ד' קריצימן:

ביקשת ממני חוות דעת מוסרית ולא עניינית, כך שאני לא יכול שלא להגיד את הדברים.

י' וקנין:

גם על זה יש לי מה להגיד.

ד' קריצימן:

אני בטוח שיש לך מה להגיד. גם יש לי מה להגיד על כך שמי שצריך לדון בחוק הזה זה שני חברי כנסת שיש להם ענין ונגיעה ישירה לענין עצמו.

היז"ר אי' רובינושטיין:

אנחנו גם לא נצביע בלי שתהיה הזדעה מראש לכל חברי הכנסת. לא נעשה כאן מחטף בהצבעה.

ד' קריצימן:

אבל זה באמת לא ענין שלי. צריך לעשות בית ספר לכנסת, וזו לא ההתמחות שלי.

היז"ר אי' רובינושטיין:

מקובל שהלזבי החקלאי בכנסת מייצג אינטרסים של חקלאים, מימים ימימה.

ד' קריצימן:

לגופו של ענין, הסובסידיה שניתנה לגליל בגין ייצור ביצים זפתם, אמרה דבר פשוט: סובסידיה תהיה אחוז מסוים מעלות הייצור. קבעו את האחוז ומשרד החקלאות היה צריך לקבוע את עלות הייצור. אחוז מעלות הייצור הזה, זו הייתה צריכה להיות הסובסידיה.

לפני שנה וחצי גילינו שני דברים. ראשית, שאנחנו "נרדמים בשמירה", ואני אומר אנחנו למרות שזה לא היה בתקופתי, אבל נרדמנו בשמירה, כי המספר שעל בסיסו האוצר שילם את הסובסידיה הזאת, את ה-17%, היה מספר שלא קיים בעולם. מישהו קבע שעלות הייצור היא 36 אגורות, ועל בסיס ה-36 אגורות האלה נתנו את ה-17% סובסידיה.

כשבאנו לבחון את עלות הייצור - וזה תפקידנו לקבוע מהי עלות הייצור - הגענו למספר שהוא שונה לגמרי, שהוא רק 26 אגורות. לכן, לא שינינו שום חוק.

היז"ר אי' רובינושטיין:

מי קבע את זה? אתם בעצמכם או שלקחתם מישהו שיקבע?

7.12.98

ד"ר קריצ'מן:

כלכלונים של משרד החקלאות. דרך אגב, כבר הגיעו גם להסכמה עם הכלכלונים של המרכז החקלאי, שהם בזמנו קבעו את ה-36 אגורות.

שי שמחון:

רק שהוויכוח הוא לא על העניין הזה.

ד"ר קריצ'מן:

הוויכוח הוא רק על העניין הזה.

שי שמחון:

הוויכוח הוא לא על התחשיב.

ד"ר קריצ'מן:

הוויכוח הוא רק על התחשיב, כי יכולת להגיד, שלום, ש-17% זה לא מספיק, ואתה רוצה 30%, אתה רוצה 50% מעלות הייצור, אז זה מקובל עלי.

שי שמחון:

תקרא את החוק.

ד"ר קריצ'מן:

אני קורא טוב מאד מה החוק אומר.

א' בנדלר:

מדובר על 26 אגורות, זהותקנו תקנות בעניין הזה.

ד"ר קריצ'מן:

כל הוויכוח הוא מפני שפעם ראשונה משרד החקלאות קבע באמת מהי עלות הייצור, מה התחשיב של עלות הייצור.

ד"ר הראל:

שדרך אגב, בפועל, זה מה שהיה קיים במשך שנים. זאת התמורה שקיבל החקלאי במשך השנים.

ד"ר קריצ'מן:

קבענו את עלות הייצור, ובהתאם לקביעה של עלות הייצור - שאין עליה זיכוח, דרך אגב - אנחנו משלמים את ה-17% כפי שקבעה הכנסת, כפי שקבע החוק.

לא יכולים להגיד: אתם תשלמו לפי התחשיב של עלות הייצור, ותשלמו על פי 17%, אבל שלא יפחת ממה שהיה בשנה שעברה. במשך עשר השנים נוהל חוק הגליל - תסלח לי על הביטוי, בתרמית, כי שולמו אחוזי ייצור שלא קיימים בכלל. מי שהגיש, הגיש תחשיב של עלות ייצור של 36 אגורות, כל זמן שהחקלאים בכלל קיבלו 25 אגורות סך הכל פדיון עבור ביצה.

אין יכול להיות שמקבלים 25 אגורות תמורה בעד ביצה, זחיים עם זה, כשעלות הייצור היא 36 אגורות? זאת אומרת, כל השנים הלולנים הפסידו 10 אגורות לביצה? היו צריכים מזמן לפשוט את הרגל.

היו"ר אי' רובינשטיין:

יש כאן מישהו מהמרכז החקלאי?

דובר:

לא.

ד' קריצימן:

אין לנו התנגדות שישפכו על ישובי הגליל הרים של כסף. לא תהיה לנו התנגדות אם יגידו שצריכים לשלם שם סובסידיה שהיא 20% מעלות הייצור ולא 17%.

ש' שמחון:

בוא נכניס את זה לחוק. תגיד שאתה מסכים לזה, אין בעיה.

ד' קריצימן:

אתה יכול להכניס לחוק מה שאתה רוצה. אתה לא יכול להכניס לחוק ולהגיד: תנהג על פי עלויות יצור לא נכונות.

היו"ר אי' רובינשטיין:

הוא מזכין, הוא רוצה את הכסף.

י' זקנין:

אני שואל אותך. למה לקחת את הכסף הזה והשתמשת בו?

ד' קריצימן:

אני לא לקחתי.

י' זקנין:

זה כסף שהיה לך בתקציב, המדינה קבעה 73 מיליון, חוק הגליל, אתה מקצץ עכשיו?

ד' קריצימן:

לקחתי את הכסף הזה כי המשכורת שאני מקבל היא קטנה מדי.

היו"ר אי' רובינשטיין:

חבר הכנסת זקנין, תהיה לך זכות תשובה מלאה. קודם כל המנכ"ל יסיים את דבריו, אחר כך תדבר דליה, ואחר כך אתם תגיבו.

ד"ר קריצ'מן:

אנחנו בהחלט נתמוך בשינוי חוק הגליל, אבל שינוי חוק הגליל מבחינתנו זה שני דברים. ראשית, אם רוצים לעדכן את האחוזים, שיעדכנו את האחוזים. הכנסת ריבונית להחליט על איזה אחוז שהיא רוצה. דבר שני, שחוק הגליל יחול על כל תושבי הגליל.

היו"ר אי' רובינשטיין:

איך אפשר לעשות את זה? החוק קבע פיצוי רק למגדלי עופות.

י' וקנין:

דני, מעניין, אני לא רואה את הנדיבות הגדולה כל כך שלך.

ד"ר קריצ'מן:

הפיצוי הוא לא פיצוי שנועד למגדלי העופות, הפיצוי נועד ליושבי קו הגבול.

היו"ר אי' רובינשטיין:

נכון, אבל איך ניתן זאת על פי חוק הגליל למי שלא מגדל זאת?

ד"ר קריצ'מן:

תשלח לו צ'ק, גם כאן אתה שולח צ'ק.

היו"ר אי' רובינשטיין:

מבחינה כלכלית אולי אתה צודק.

ד"ר הראל:

ראשית, חבר כנסת שמחון מציין את הורדת הסובסידיה בהסכם. מה שקרה הוא, שכשנקבע חוק הגליל, היו סובסידיות בענף הפטם וקבעו שהמגדלים יקבלו בחוק הגליל עוד 50% בנוסף לסובסידיה הקיימת. בוטלו הסובסידיות ב-1990, ולמעשה כל המחירים של הפטם עלו, לא היתה שום הצדקה גם להישאר עם 50% מסובסידיה שכבר לא קיימת, שמוצמדת למדד, וגם לקבל את מלוא התמורה מהשוק.

לכן, אמרו שהדרך הנאותה ביותר היא לקבוע אחוז מעלות הייצור, כלומר הסיבה לשינוי, להסכם הזה בין החקלאים לבין חברי הכנסת, נבעה מכך שבוטלו הסובסידיות בענף הפטם. מגדל הפטם, מגדל הביצה, קיבל את מלוא התמורה מהשוק, ולכן לא היה טעם להיצמד לזה.

דבר שני, אנחנו כבר מזמן דרשנו לפרסם תקנות. ברגע ששינו את החוק, היה כתוב ששר החקלאות ושר האוצר יפרסמו אמות מידה.

אי' צוק:

כתוב: "שר האוצר ושר החקלאות יקבעו בתקנות כללים בדבר אמות מידה ונוהל לענין תשלום סובסידיה לפי פסקה (1), וכן כללים לחישוב העלות התחשיבית לענין פסקה (1) ולעדכון העלות התחשיבית, כאמור, ובלבד שעדכון זה ייעשה אחת לשלושה חודשים."

עמדנו בענין של השלושה חודשים, אבל איחרנו בענין פרסום התקנות.

היו"ר א' רובינשטיין:

חברי הכנסת טוענים לא נגד הסמכות הפורמלית. הם אומרים: יש לכם סמכות פורמלית, אבל בעצם השתמשתם בה בניגוד להבנה.

א' צוק:

לא. זה בהחלט בהתאם לפרשנות של מה שכתוב כאן.

ד' הראל:

מה שאני רוצה להגיד הוא שכבר ב-1993 פנינו לאגף התקציבים, אמרנו שצריכים לפרסם תקנות. משום מה, התקנות לא פורסמו, זלכן ב-1998 כבר אמרנו שהגיעו מים עד נפש, צריך לפרסם תקנות בדבר עלות הייצור, וברור - כשמפרסמים עלות ייצור, מפרסמים עלות ייצור נכונה ולא כוזבת.

י' זקנין:

חמש שנים לקח לכם.

ד' קריצ'מן:

תגיד תודה שזה לקח כל כך הרבה זמן. הרווחתם 200 אלף שקל למשפחה.

ד' הראל:

מהי עלות ייצור נכונה? עלות הייצור הזאת בעצם קשורה בעלות הייצור האמיתית, שגם הזכרה בסוף על ידי המרכז החקלאי וגם עצם העובדה שבמשך חמש שנים בעצם יצרנו הביצים - הפער הוא בעיקר בנושא הביצה - קיבלו את אותה עלות ייצור. הראיה, שבעצם אין לנו מחסור בביצים, יש לנו עודף. כלומר, העלות הזאת משקפת תמורה נאותה ליצרן הביצים.

לגבי הצד המוסרי, אני רוצה להדגיש שלמעשה יש כאן אבסורד, שיצרנו הודים שנמצאים בגליל המערבי בקו עימות, לא מקבלים את חוק הגליל. משום מה, זה רק פטס זביצים.

ש' שמחון:

אם משרד החקלאות יבקש, אנחנו יכולים להוסיף אותם לחוק עכשיו.

ד' הראל:

זה רק מראה על הצד המוסרי של חוק הגליל.

ד' קריצ'מן:

אגב, לא מזכירים להוסיף כסף, אפשר לחלק אחרת.

ג' זקנין:

דני, אני שמח על רוחב הלב שלכם.

ד' הראל:

משום מה, יש איזושהי מחשבה שעלות הייצור נעשתה בזדון כדי להתאים את גובה הסובסידיה שנקבעה מראש לעלות הייצור. לא כך הוא.

היו"ד א' רובינשטיין:

הנקודה ברורה. המונכ"ל אמר שזה נעשה על ידי כלכלנים, והמוכז החקלאי שלא נמצא כאן, קיבל את זה.

ד' שלום:

שמי רובין שלום, ראש המועצה האזורית של מבואות הרמון.

היו"ד א' רובינשטיין:

אותך אני לא מכיר, הכרתי את קודמך.

ד' שלום:

אני רוצה להתייחס בשני מישורים. הפן האחד הוא הפן המוסרי שדיבר עלינו גם המונכ"ל, אבל אתחיל מבחינה עניינית. כשאני לוקח את נושא הפטס ביולי 1993 ועושה השוואה להיום, יש בערכים ריאליים ירידה בסובסידיה של 26%. זה בצד הענייני.

בצד המוסרי, המונכ"ל עצמו היה עד...

היו"ד א' רובינשטיין:

מה המצב? כמות הביצים נשארה אותה כמות לפי חוק הגליל?

א' צוק:

זה היה חלק מהחוק להגיע עד 500 אלף ביצים למשפחה.

היו"ד א' רובינשטיין:

אני שואל: הגיעו עד 500 אלף?

א' צוק:

כן, כולם.

ד' שלום:

דני עצמו היה שותף למאבק, או יותר נכון הוא חזה וראה את המאבק של מגדלי הפטס, בעקבות המשבר הגדול שהיה רק לפני מספר חודשים. הוחלט לפני מספר שנים על רפורמה בענף הזה. הרפורמה הגיעה למצב שסף הרווחיות תלוי בתנודות השוק, ואותם מגדלים שזכו לחוק הגליל לפני עשר שנים, מצאו את עצמם מחזור אחד אחר השני, בנוסף לסובסידיה, עוד מממנים מהכיס את המשבר שהם עברו לאחרונה.

אני חושב שזה מאד לא רציני ומאד לא הוגן לדבר מבחינה מוסרית על לשלוח צ'קים לתושבים. בהצעה החכמה הזו הקדימו את דני כבר לפני מספר שנים, והמגדלים בכל הגליל הודיעו חד-משמעית שהם לא רוצים שום דבר בחסד. הם רוצים תמורה לתוצרת שעליה הם עמלים, מגדלים אותה ומביאים אותה לשוק.

היו"ר אי רובינשטיין:

זה נכון לגבי כל המגדלים.

ר' שלום:

יש פערים בין התושבים בקצה אצבע הגליל לבין אלה המגדלים במרכז הארץ, והאפשרויות של המגדלים במרכז הארץ יוצרות פער, כשהטובסידיה אולי מכסה מעט מן הפער הזה, לא מעבר לזה.

היו"ר אי רובינשטיין:

אומר המנכ"ל שזה נכון לגבי כל הסקטור החקלאי בגליל. הפער הוא לרעתו, גם למגדל ההודו, גם ליוקו ופירות, בכל.

ר' שלום:

נכון.

ד' קריצ'מן:

לא אמרתי שיש פער, אמרתי שהזכויות הנוספות בגין ישיבה על גבול הצפון שייכות לכל אלה שיושבים שם.

היו"ר אי רובינשטיין:

לכל החקלאים.

ר' שלום:

אני מקבל את ההערה של דני, בתנאי שהוא מתכוון בשיא הרצינות, והוא לא מתכוון להשליך את התינוק עם המים. אם הוא מתכוון בשיא הרצינות, אנחנו נעניין את חברי הכנסת שלנו, שבאמת ידברו על סבסוד של דברים נוספים, של גידולים אחרים.

היו"ר אי רובינשטיין:

סבסוד per משפחה.

ר' שלום:

אולי יתקבל חוק - או שיצליחו או לא. זה לא ענין משפחתי, זה ענין של גידול הקלאי. אבל הכוונה היא לא בדיוק כוונה.

היו"ר אי רובינשטיין:

אני רוצה להסביר את דברי המנכ"ל. הוא אומר: אם אתה צריך לתמוך בחקלאות בגליל, אני לא רוצה לתמוך בתוצר שאני לא זקוק לו. אני רוצה לתת סבסוד לכל משפחה, לכל יחידה נקרא לזה, בגליל, כולל כאלה שלא עוסקים בדבר שאני לא צריך אותו.

7.12.98

ש' שמחון:

כל הנחלות בגליל זכאיות לסובסידיה, הוא לא דיבר על זה, ותזכיר גם את ניגוד העניינים. דני דיבר על העובדה שנויח אני השכן של יצחק וקנין. לו יש נחלה ולי אין, הוא יכול להינות מחוק הגליל, ולי אין נחלה, אני לא איהנה, אבל אני לא יחידה חקלאית. כל היחידות החקלאיות נהנות מהדבר הזה.

ד' קריצ'מן:

לא כולן.

היו"ר א' רובינשטיין:

בעלי הנחלות נהנים כולם.

ד' קריצ'מן:

כל מי שיש לו לזל ופטם.

נ' וקנין:

אתה מדבר על הנחלות החדשות.

ד' קריצ'מן:

אני לא מדבר על נחלות חדשות.

ש' שמחון:

אפשר להוסיף כאן סעיף 3.

ר' שלום:

יש גם ענפים חקלאיים נוספים שאכן מקבלים המיכה של משרד החקלאות, והעדפות ומענקים, ואותם מגדלים חקלאיים שיש להם...

היו"ר א' רובינשטיין:

איזה העדפות?

ר' שלום:

יש מענקים בתחום של נסיעות וזכרמים.

ד' קריצ'מן:

זה גם למי שיש לו לזל.

ר' שלום:

לא. מי שיש לו לזל, הוא לא זכאי למענקים.

ש' שמחון:

אנחנו לא נתנגד להוסיף כאן סעיף 3, שיאמר שכל בעל נחלה חקלאית בגליל יהיה זכאי לחוק הגליל.

ועדת הכלכלה
7.12.98

ד"ר קריצימן:

לא זה מה שצריך להיות. צריך להיות כתוב שהסכום שיהיה עבור תמיכה בגליל, יתחלק בין כולם.

ש' שמחון:

אמרת מה אני מסכים.

ר' שלום:

זה בדיוק מה שאתה רוצה, אתה רוצה לפגוע בענין.

הנושא של מגדלי ההודים בכל אזור הגליל הוא בטל בשישים, הוא לא קיים כמעט, וזו פשוט תרמית להעלות את זה ולומר: למה אין להודים, כי אין הודים בגליל.

ד"ר הראל:

בגליל המערבי, בקו הקטיושות יש.

ר' שלום:

ואם יש, אז תדאגו לתת להם.

י' גלשטיין:

שמי יגאל, אני מייצג את ראש המועצה מרום הגליל. אנחנו תומכים בהחלטה שלא תימשך השחיקה בחוק הגליל. למעשה, כמו ששלום אמר, נוצרה שחיקה בחוק הגליל בשנת 1993 בענף הביצים, כ-12 אלף שקל לחקלאי השחיקה בחוק הגליל. זה בביצים, ובערך 10 אלפים שקל לחקלאי בפטמים. אני לא מדבר על שחיקה שעברו מ-19% סבסוד ל-17%, זה היה כלול בחוק, אלא ה-17% עצמם נשחקו מהמודל.

יש שם שני סעיפים: האחד, פריזון ששחק גם את החוק וגם את התמורה לחקלאי, ושנית, ירידת מחירים יחסית של העלויות לעומת המדד, שגם זה שחק את שווי החוק. שני הסעיפים האלה הם למעשה במודל.

אנחנו הסכמנו לזה, לא ערערנו על המודל.

ד"ר קריצימן:

אין אצלנו פריזון, יגאל. תדייק.

י' גלשטיין:

ה-2.5% פריזון ממחיר המטרה שהורידו כל שנה, נגס גם בחוק הגליל 2.5% כל שנה. החוק יושב על מחיר המטרה. מחיר המטרה ירד בגלל הפריזון בלבד, ב-2.5% כל שנה. וגם בגלל המחיר היחסי של העלויות שיוד לעומת המדד, החוק ירד. הסכמנו.

בא משרד החקלאות ואמר: אנחנו מורידים את התחשיב עצמו, הוסיף מכה שלישית וזה גורם בצורה מצטברת לירידה של 12 אלף שקל למשפחה. לכן, אנחנו חושבים שצריך להפסיק את השחיקה הזו.

דבר שני, אם היתה עד עכשיו איזושהי הבנה או טיפול משותף בנושא של אישור מחיר המטרה, בא משרד החקלאות ואמר - מותר להם - אנחנו לא נשתף את הגורמים החקלאיים, שמייצגים את החקלאים, כמו המרכז החקלאי, אנחנו נקבע דברים.

ש' שמחון:

מותר לנו לשנות את החוק. רוצים לשנות את החוק, שהכללים האלה יעברו לאישור ועדת הכלכלה, אז מה אם זה כתוב בחוק.

ד' קריצ'מן:

אומרים: ננהג על פי תחשיב וננהג על פי אחוזים, אבל שהמחיר יהיה כזה וכזה.

היו"ר א' רובינשטיין:

רבותי, חילוקי הדעות כל כן ברורים, אין טעם לחזור עליהם.

י' גלשטיין:

אני רוצה להזכיר את הנקודה השניה בחוק. היות שמשרד החקלאות לוקח על עצמו - ויש חילוקי דעות בנושא מחיר המטרה - אבל הוא לוקח על עצמו להחליט לבד, אנחנו מעוניינים שבדיקת הנושא תהיה תחת חסות ועדת הכלכלה ולא משרד החקלאות לבד.

אם יש עלויות שבעבר לא היו, והיום ישנן, משרד החקלאות לא מוכן להתייחס בכלל לחקלאים. זמה העלויות? כ- 20% מהמחיר, עלויות שמשרד החקלאות לא נכנס אליהן כי לא היו פעם. הנושא המרכזי - בעבר, פיננסי העודפים, הממשלה נשאה בו. בפועל העבירו את זה עכשיו לחקלאים, מובנה במחיר של צו המחירים - פיננסי עודפים בערך באגודה, ובנוסף, מעבר לזה, לפי הצורך, שנה שעברה היה עוד שלוש אגורות. 4 אגורות מתוך 26 החקלאי שילם, יותר נכון לא קיבל.

לכן אנחנו רוצים את חסות ועדת הכלכלה לבדיקות המחירים.

היו"ר א' רובינשטיין:

הם טוענים שהמרכז החקלאי קיבל.

י' גלשטיין:

לא קיבל.

דוברת:

כן קיבל.

י' גלשטיין:

בנושא הזה לא קיבל.

ש' שמחון:

המרכז החקלאי מיוצג כאן, אבל אני כאן כרגע כחבר כנסת.

היו"ר אי' רובינשטיין:

לא. אתה לא תייצג אותם. המרכז החקלאי צריך להיות מיוצג על ידי נציג שלו.

חבר הכנסת זקנין וחבר כנסת שמחון, אני מבקש שתתייחסו לפתרון אפשרי. פתרון אפשרי הוא רק מין דרך ביניים, שהתחשיב, כולל העניין שהועלה כעת בצורה מאד מאד בוטה - מה עלות הייצור האמיתית - יהיה באישור ועדת הכלכלה, בלי שום דבר נוסף.

שי שמחון:

ראשית, מבלי להיכנס לערעור על התחשיב שנעשה על ידי משרד החקלאות, מה שהחוק הזה מבקש זה שייכנס תיקון לחוק הגליל שיאמר שהתחשיב עובר לאישור ועדת הכלכלה, כפי שהוא בא בהרבה עניינים אחרים.

היו"ר אי' רובינשטיין:

רק זה.

שי שמחון:

העניין השני אינו נוגע לעניין הזה. הוא נוגע לעובדה שהיתה כאן הפרה של הסכם שנעשה עם השלטון. ההסכם הזה נעשה בין גדליה גל שהיה אז יושב-ראש ועדת הכספים, לבין המגדלים. הוא הצליח לשכנע אותם בעניין, הסובסידיה כאן צומצמה בלי שום קשר לתחשיב.

די קריצ'מן:

איפה ההסכם הזה?

אי צוק:

יש כאן חוק, יש תיקון לחוק.

שי שמחון:

דני, אגיד לך בדיוק איפה ההסכם הזה. ההסכם הזה היה בחוק ההסדרים של שנת 1996, והוא קבע את האחוז היורד כל שנה. כשאנחנו שינינו את חוק ההסדרים בשנה הקודמת וקבענו שהחוק יימשך עד 2002, נעשתה טעות שקבעה שהפטם יקבל 18% והעובדה היא שבחוק ההסדרים הנוכחי מדברים להחזיר את זה ל-13%, ואנחנו מסכימים לכך. זה רק מוכיח את הטענה שלי.

כל מה שמעניין אותי בחוק הזה, שהסובסידיה של המגדלים בגליל לא תישחק. אם לא נוח לך שנגדיל את זה מ-17% ל-22% או למה שייקבע, אין לי בעיה שזה ישונה כאן בחוק.

היו"ר אי' רובינשטיין:

רק התוצאה חשובה לו.

ש' שמחזון:

אני רוצה שהכסף יישאר אותו כסף. היה 5 אגורות בשנת 1997, שנחזור ל-5 אגורות האלה בערכים של היזום. אם ייקבע 18%, 19%, 11%, 27%, או 8% - זה לא מעניין אותי.

היז"ר אי' רובינשטיין:

הנקודה ברורה. חבר הכנסת וקנין.

ג' זקנין:

הרבה להוסיף על דבריו של שלום אין לי.

היז"ר אי' רובינשטיין:

אז אין צורך.

יש דבר אחד שלא נגענו בו בכלל - איך זה משפיע על החקלאים בגליל? זו הנקודה הקריטית מבחינתי.

ד' קריצימן:

השינוי הזה? 5,000 שקל לשנה.

היז"ר אי' רובינשטיין:

אבל הם במצב רווחיות נמוכה. כלומר, כל החקלאות, אבל במיוחד הם. הם בשולי רווח, לא?

ד' קריצימן:

הם בכלל לא בשולי רווח. בענף הלול הם לא בשולי רווח.

ד' שלום:

דני, תדייק. באמת.

ד' קריצימן:

עוד לא התחלתי להעיר על מה שנעשה אצלך במועצה, אז אל תעשה אצלי סדר. תאמין לי, יש לי מה להגיד גם על מה שאמדת, גם על הדיזוק של הנתונים שלך.

ד' שלום:

אתה יודע מה היה המצב של הפסם. דני, בחיך.

ד' קריצימן:

המצב של הפסם היה באשמתכם, לא באשמת אף אחד.

אני רוצה להגיד שמצב הרווחיות של הענף הזה הוא מצב טוב מאד. על כל ביצה שמיצרים בגליל, יש עודף של בין 10 ל-13 אגורות שניתן למגדל, זעיני לא צרה בהם. הענף משאיר להם 50, 60, 70 אלף שקל.

הראיה היא שאנחנו מחפשים בנרות לקנות עוד מכסות ביצים כדי להגדיל את הייצור בגליל, ואנחנו לא מצליחים לקנות כי מחיר מכסות הביצים עלה ל-30 אגודות לביצה. עוד לא היה דבר כזה, וזה לא עלה ל-30 אגודות לביצה בגלל שזה לא טוב.

ש' שמחון:

34 אגודות.

ד' קריצ'מן:

אני מחפש בנרות בשביל להעביר להם עוד ביצים.

היו"ר א' רובינשטיין:

זה משקף את הרנטה.

ד' קריצ'מן:

עיני לא צרה בהם. אני בסך הכל פקיד קטן במדינת ישראל, אני לא יכול שלא לפעול על פי החוק ולפעול על פי ניפוץ הידיים, שלום שמחון. אני לא יכול. יש חוק, החוק אומר שמשלמים אחוז מעלות הייצור, אני יכול לשלם את האחוז מעלות הייצור.

היו"ר א' רובינשטיין:

הוא חולק על עלות הייצור הזו.

ד' קריצ'מן:

הוא לא חולק על עלות הייצור.

ד' הראל:

הוא לא חולק.

היו"ר א' רובינשטיין:

לא. החבר כאן.

ד' קריצ'מן:

אני מכיר את עלות הייצור מצויין, אני בעצמי יצרן ביצים. אני מכיר את עלות הייצור מהאגודה הראשונה עד האחרונה, וגם שלום מכיר.

אני רוצה להגיד דבר נוסף: אני לא הושב שיכולה להיות מין שיטה כזו שמביאים תחשיבים לדיון בוועדת הכלכלה. הרי ועדת הכלכלה לא תגמור את עבודתה, מהבוקר עד הערב תעסוק בתחשיבים.

ש' שמחון:

היא כל הזמן עוסקת בתקנות ובדברים כאלה.

ד"ר קריצימן:

תקנות זה לא תחשיב. לתחשיב יש בעלי מקצוע. אם חושבים שדליה הראל היא בעלת מקצוע לא טובה, אז אורי צוק הוא כלכלן לא טוב, בבקשה - שמישהו יביא...

שי שמחון:

מותר לכנסת לפקח.

ד"ר קריצימן:

מותר לכנסת לעשות הכל, אבל שלום, לכל דבר יש גבול.

ד"ר שלום:

אתה לא מתייחס לפטם, כי לא נוח לך להתייחס לפטם. אני מבקש שהוא יתייחס לפטם.

ד"ר הראל:

אני רוצה להגיד שבקיזוז הזה של 15 מיליון שקל, 12 מיליון שקל היה לשלוחת ההטלה ז-3 מיליון מבחינת תיקון התחשיב לפטם, כך שזה שולי שבשולי.

ד"ר קריצימן:

מה שהיא רוצה להגיד, שרוב הכסף שנחסך, עבר לגליל - או לתשתיות או לייצור.

ד"ר הראל:

למעשה, בפטם אנו הכנסנו בחוק הגליל את היחידות האלה למלכוד, כי יחידה של 50 טון לא יכולה לייצר ביעילות. יחידה של 500 אלף ביצים עוד יכולה בהחלט, אבל לא יחידה כזאת, כך שניזם אנו נותנים להם אפשרות לקבל 90% מהסובסידיה, ובשנת 1999 זה יהיה 100% מהסובסידיה, מבלי שהם יתחייבו לייצר, כלומר היום אנו נותנים אפשרות ליצרני פטם בגליל: קחו את הסובסידיה, אל תייצרו, כי זה רק מכניס אתכם לבוץ כלכלי, ומסתבר ששליש מהמגדלים של המשק המשפחתי בגליל נעתרו לפניה הזו, ומקבלים את הסובסידיה מבלי לייצר, וזו הדרך הטובה ביותר.

היו"ר אי' דובינשטיין:

את זה מכירים גם ממדינות אחרות.

ג' כהן:

לא אומרים להם לא לייצר. אומרים: תעשו מה שאתם רוצים.

היו"ר אי' דובינשטיין:

דבותי, ישראל לא היחידה בזה.

7.12.98

ד"ר הרצל:

לא, בהחלט.

היו"ר אי' רובינשטיין:

מראה על הרווחיות הגדולה.

ד"ר הרצל:

יצרן פטם צריך להיות עם 300 טון ולא עם 50 טון. בארצות-הברית, יצרן בודד מייצר אלף טון. אצלנו, משום מה, נדבקו ליחידות הקטנות. עשינו רפורמה, בגלל חוק הגליל הכנסנו אותם למלכוד של 50 טון.

היו"ר אי' רובינשטיין:

היחידות הקטנות האלה, אנחנו יודעים שהן לא רווחיות.

ד"ר הרצל:

מה שקורה לגבי העודפים, למעשה מדינת ישראל שילמה 250 מיליון הוצאות כחוצאה מנושא חוק הגליל. בגלל חוק הגליל, הוסיפו 300 מיליון ביצים, היו צריכים לקנות את המכסות האלה בחזרה, היו צריכים לפנות עודפים בהיקפים של 400 מיליון ביצים, זה עלה לכל המערכת, ואני לא צריכה להגיד שזה עלה ליצרני המרכז, שבסך הכל שילמו את פינוי העודפים על חשבונם.

כשמדובר בגאל על הנושא של פינוי עודפים, זה רק נובע מכך שגם כיום, המכסות הן מעל ומעבר לצריכה, אבל אנחנו יודעים שכל פגיעה במכסות בעצם גם תפגע בגליל.

אי' צוק:

אני רוצה להוסיף לענין השחיקה של המשק הבודד. המשק הממוצע, שהיה ונשאר ביחור אזורי הארץ מכסה באזור ה-300 אלף ביצים, בגליל כל ההגדלה של ה-300 מיליון ביצים שעליהם דליה מדברת ב-4 שנים הראשונות של חוק הגליל, היתה כולה לגליל. זאת אומרת, אולי הוא נשחק באחוז מהעלות, אבל הוא הגדיל פי שניים את מכסתו.

מצד שני, ההגיון להצמיד את זה לעלות יצור היה כי זה קשור לייצור שלו ולעלויות שלו, זלגבי עלויות הייצור - מה נעשה, מחירי הגרעינים ירדו בעשרות אחוזים בשנים האלה ונהיה יותר זול לייצר. רק בין 1997 לסוף 1998 ירד ביותר מ-20% מחיר התערובות.

י' וקנין:

אני רוצה לגעת בשני נושאים, הנושא הראשון הוא פינוי העודפים. לכולם ידוע עד כמה נטל פינוי העודפים היה בשנת 1997, כשמונה הודשים. מי שספג זאת זה החקלאים, אנחנו ספגנו את כל פינוי העודפים.

ד"ר קריצ'מן:

מי יצר את העודפים?

ג' זקנין:

יש את המכסות שקיבלנו אותן, לא גידלנו מעל המכסות שלנו. אתה לא יכול להגיד לי: מי יצר. גם כשהמכסות היו במרכז הארץ, היה מצב של עודפים, ומי שמימן את הפינוי זה הממשלה בתקציב שהיה במשרד ההקלאות, ואת זה אתה יודע.

ד' הראל:

מעולם...

ג' זקנין:

אתה אולי לא היית בעניינים, אני במשרד ההקלאות כבר 20 שנה - פינוי עודפים היה...

ג' זקנין:

כל הזמן היו החלטות של פינוי עודפים והזרמה כספית של הממשלה לטובת פינוי העודפים. בשנים האחרונות בכלל לא היה. התקציב הזה של פינוי עודפים נמחק.

דבר שני, דני - למה אתה פועל כפי שאתה פועל? אתה לא פועל מתוך רצון, האוצר כופה אותך למצב הזה, מכיוון שהוא אומר לך: אם זה עובר כאן, אני מקצץ לך כאן. בשנה שעברה היה סיכום ג'נטלמני שאם אתה מקבל את התוספת של ה-15 מיליון - זקיבלת תוספת לתקציב - אתה לא תקצץ בסובסידיה. קיצצת למחרת בדיוק, עשית תחשיב חדש וקיצצת את ה-15 מיליון. היה סיכום כזה או לא היה?

לגופו של ענין, אנחנו בכל מקרה נדרוש שתהיה כאן הצבעה היום. למה צריך לדחות הצבעה?

ד' קריצימן:

את זה תגיד ליושב-ראש.

היו"ר אי רובינושטיין:

אני רוצה לשאול האם יש אפשרות להגיע להסכמה שתהיה איזושהי בדיקה אובייקטיבית של העלות.

ש' שמחון:

זה לא נזגע לעלות.

ד' קריצימן:

כן, אני מסכים.

ש' שמואל:

בקשר למה שיגאל אמר לגבי העלות, אנחנו מציעים שבפעם הבאה כשיערך תחשיב חדש - מה שהיה, היה - בפעם הבאה זה יבוא לאישור ועדת הכלכלה.

הסעיף השני של החוק הזה מדבר על כך שגובה הסובסידיה של המגדלים לא יפחת.

היו"ר אי רובינשטיין:

כמו שהיה בשנה שעברה.

שי שמחון:

הוא יישאר בדיוק כמו שהיה בשנה שעברה. על כן, אנהנו מבקשים להביא זאת להצבעה.

היו"ר אי רובינשטיין:

אתה יודע שאתה צריך לציין עלות תקציבית של הצעת חוק כזו.

גי וקנין:

זה בספר התקציב.

היו"ר אי רובינשטיין:

זה הפרש שבין 58 ל-73.

גי וקנין:

הכסף הזה קיים בתקציב המדינה.

שי שמחון:

זאת ההסתייגות היחידה שאושרה בשנה שעברה, כשאתה ואני היינו שם.

היו"ר אי רובינשטיין:

אני זוכר.

גי וקנין:

אין שום עלות תקציבית לכך. זה מעוגן בתקציב המדינה.

היו"ר אי רובינשטיין:

החוק הזה אומר שני דברים.

די קריצ'מן:

מה שהחוק הזה אומר: אנהנו סידרנו את מדינת ישראל המש שנים, ואני רוצה מחברי הכנסת, מ-120 נבחרים מדינת ישראל - נא לנהוג כפי שסידרנו.

היו"ר אי רובינשטיין:

רציתי בכל זאת לקבל שני דברים: רציתי לקבל מכתב מחבר כנסת לשעבר גדליה גל. יש כאן טענה שהיתה התחייבות, נקרא לה במישור המוסרי - אני רוצה מכתב ממנו, לאה.

י' זקנין:

אדוני היושב-ראש, אני חייב לציין דבר נוסף. בהסתייגות שלי לחוק הגליל, שהתקבלה, כתבתי 18% במקום 13% לפטם. האוצר בא היום ואומר: אנהנו רוצים להגיע איתך להסכמה. אני מוכן להגיע להסכמה. צריך 50 מיליון תוספת.

היו"ר אי רובינשטיין:

יש כאן טענה על משקל מוסרי של הסכמה בין המגדלים, שהם פעלו על-פיה. היו מוכנים כאן לרדת מ-18% ל-13%. חזרנו ושמענו זאת.

אני רוצה בכל זאת מכתב מגדליה גל, ואני רוצה לשאול אם הייתם מוכנים - אני לא אומר שזאת עמדתי, אלא כהצעת פשרה - משודד החקלאות, שתהיה פסקה (1): ייקבעו בתקנות באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ושלגבי סעיף קטן (2) תנסו להגיע לאיזו פשרה עם המגדלים.

ד' קריצ'מן:

מה זה סעיף קטן (2)?

היו"ר אי רובינשטיין:

סעיף קטן (1) זה אומר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת. נכון שוועדת הכלכלה לא נכנסת לתחשיב, אבל היא יכולה לשמוע טענות שהתחשיב הוא שרירותי, למשל.

ד' הראל:

אבל אם המרכז החקלאי כבר הזכיר...

היו"ר אי רובינשטיין:

הם טוענים שהמרכז החקלאי לא קיבל.

א' צוק:

יש לי כאן את התחשיב המתוקן של המרכז החקלאי, שזה כמעט אותו תחשיב כמו שלנו.

היו"ר אי רובינשטיין:

אני רוצה לקבל שני דברים. אני רוצה לקבל מכתב מחבר הכנסת לשעבר גדליה גל, אני רוצה לקבל מכתב מהמרכז החקלאי. את התחשיב הזה שאתה מביא לי, אני לא יכול להביא. אני צריך או נציגות של המרכז החקלאי או מכתב של המרכז החקלאי לגבי אמיתות התחשיב.

אני מציע בכל זאת, שתנסו עד הישיבה הבאה - כיוון שהעניין דחוף, אנחנו נקבע את ההמשך בשבוע הבא - תנסו להגיע לאיזושהי פשרה. אני לא רוצה שזה יפול כך ויבוא כאן להצבעה.

תנסו להגיע לפשרה, אולי צריך להגיע לחלק מהכסף, אני לא יודע. יש גם מצב אובייקטיבי, בגליל המצב קשה.

אני רוצה לומר לך, דני - אני הצבעתי, בין הבודדים, נגד חוק הגליל, מהנימוקים שאתה השמעת, אבל חוק הגליל התקבל והפך להיות חלק מהמציאות בארץ. אני, בזמנו, הצעתי כאלטרנטיבה לחוק הגליל, לתת לכל משפחה בגליל מענק ממשלתי, כדי שלא תהיה אפליה בין מי שפותרו מפעל קטן...

ג' כהן:

יותר כלכלי.

היו"ר אי' רובינשטיין:

אני הצעתי - בגלל שהוא יושב בהבל ארץ מרוחק ומסוכן, וכפוף לקטיוזות, שכל משפחה בגליל תקבל מענק מהמדינה.

ג' כהן:

זה גם עומד יותר טוב בהסכמים בינלאומיים.

היו"ר אי' רובינשטיין:

נכון. את זה לא העליתי אז, משום שאז לא הייתי מודע לזה.

ש' שמחון:

זה לא ענף יצוא.

היו"ר אי' רובינשטיין:

לא קשור. תדע לך, בעיקר בשנים האחרונות, יש לנו בעיות קשות מאד גם לגבי דמי רציף, כל מיני דברים כאלה. אתה יודע שיש לנו בעיה קשה מאד של דמי רציף עם ממשלת ארצות-הברית.

ד' קרצימן:

אנחנו נקנסים על הסובסידיה הזאת על ידי השוק המשותף.

היו"ר אי' רובינשטיין:

הייתי שמח אם הממשלה, ביחד עם המרכז החקלאי, היו באים עם הצעה כזאת. זו הצעה שגם הציבור יקבל אותה, דרך אגב. כל אחד יודע מה זה לשבת בגליל, ואני גם כשר חינוך - אני אומר במפורש - נתתי העדפה מתקנת בוטה לגליל.

נ' וקנין:

אמת.

היו"ר אי' רובינשטיין:

אני התנגדתי לחוק הגליל, בין הבודדים. היה צריך אז אומץ לב לעשות את זה.

אם אתם יכולים להגיע לסידור כזה, זה לא לכעת, זה לא להצעת החוק, זה לתיקון הקונספט של חוק הגליל.

בינתיים, חוק הגליל קיים והמדינה היה איתו כבר עשר שנים.
אני מציע שתנסו לשבת עם חברי הכנסת המציעים ועם המרכז
החקלאי, ותנסו להגיע לפשרה.

אנחנו נקיים ישיבת המשך בשבוע הבא וגם נודיע לכל החברים
שהישיבה הזאת תהיה ישיבה אחרונה.

דני, זה מקובל עליך, משא ומתן?

ד' קרצימן:

כן. אני מניח שיהיה משא ומתן.

היו"ר אי רובינשטיין:

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה נועלה בשעה 12:30.